

HECE TAŞLARI

aylık şiir dergisi

105.on5kasım2023

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarslan

kapak fotoğrafı

sait ışık

muhabbet yeri

haydarbey mh.32077.sokak

armada/2 d blok nu: 6

onikişubat/kahramanmaraş

0535 391 92 50

www.hecetaslari.com

hecetaslaridergisi@gmail.com

9. yıl. 105. sayı 15 Kasım 2023

ISSN 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

- Cemal Kurnaz / Şükür Gazeli / 3
- Tacettin Şimşek / Yayla Koşmaları 1 / 4
- Bekir Oğuz Başaran / Şiirimizin Dört Ahmet'i / 5
- Şükrü Atay / Mısra Zinciri / 6
- Mehmet Gözükara / Sen Gidince Ben / 7
- M. Nihat Malkoç / Karabağ'a Kaside / 8
- Hüseyin K. Ece / Tarifi Olmayan / 10
- Çulpan Zariyova Çetin / Denizde / 11
- Mehmet Osmanoğlu / Kıyamet / 12
- Üner Dilek / Yorgunluğum / 13
- İsmail Kutlu Özalp / Kim Sana Uyar / 14
- Hüseyin Kaya / Tayyib Atmaca ile Şiir Yürüyüşü -7- / 15
- Hakan İlhan / Fay Çiçeği / 19
- Mehmet Güneş / Kerkük / 22
- Mustafa Pınarbaşı / Kahır / 23
- Metin Özarslan / Dert Üstüne Dertlenme / 15

● Cemal Kurnaz

Şükür Gazeli

Gam keder göstermedi devran bana
Verdi her an bir güzel imkân bana

Güldüğünde güller açtı sevdiğim
Oldu cennet her taraf her yan bana

Hiç şikâyet etmedim takdîre ben
Yolculuğum eyledi âsân bana

Oldu vallâhu yuhibbü'l-muhsinîn
Ömrümün her ânı bir ihsân bana

İtibârım varsa sendendir diye
Baş koyup oldu *Cemal* kurbân bana

Yayla Koşmaları / 1

Tutya

Hangimiz düşelim havaya önce
Toprağa hangimiz suya hangimiz
İlkyazı çağırın umutlar açsın
Muştular büyüsün ellerimizde

Evvel bahar otu biçsin şua
Ve bütün terziler çuha çiçeği
Onbiray çiçeği desin muvakkit
Ben de Zâtî gibi tutya tüteyim

Ah tutya efendim tutsan elimi
Duyarsın kalbimin tuttuğunu
Turuncu düşlerim mavi düşlerim
Her gün senden yana çoğalır gider

Dizgin vurulur mu tutkularıma
Sözümü seninle bileylemesem
Düşlerim üstüne güneşler yağar
Seni sürme diye çeksem gözüme

Hangimiz düşelim havaya önce
Toprağa hangimiz suya hangimiz

Turnalar Hey

Turnalar tünemez düşlerimize
Dağlar ardı kaldı türkülerimiz
Düşse de bir turna bizim diyara
Ne şeker ne kaymak ne de bal söyler

Postacımız turna değildir artık
Sabah yeli midir sizinki hâlâ
Biz galiba turnaları küstürdük
Siz iyi davranın sabah yeline

Gönlümün gözünü açık bıraktım
Bakarsın kazara bir turna geçer
O gün imbat eser eski günlerden
O gün ayan beyan Nevruz Bayramı

Dünya benim deyip uçabilirim
Bir muştı sunarsa turna katarı
Gökler saçı yapar yıldızlarını
Allı turnam dese Neşet Ustamız

Turnalar tünemez düşlerimize
Dağlar ardı kaldı türkülerimiz

● Bekir Oğuz Başaran

Şiirimizin Dört Ahmet'i / 2

Kadı Burhâneddin Ahmet (Tuyuğ)

Kendi isminden alır ad devletin
"Sâhib-i seyf ü kalem" dir şöhretin
Devrinin en ünlü Dîvan şâiri
Yedi yüz yıl gizli kalmış kıymetin...

(Ahmet Âgah) Yahya Kemâl Beyatlı

Ben şâir Yahya Kemâl, Evlâd-ı Fâtihân'dan
Malazgirt Ovası'nda yurt aldım Alparslan'dan
Ulubatlı Hasan'dım İstanbul surlarında
Topkapı'da Yavuz'la cüz okudum Kur'ân'dan...

(Ahmet Necip) Necip Fazıl Kısakürek

Hem sağın hem de solun edebiyat üstâdı
Şâir ve mütefekkir, Müslüman Türk evlâdı
Fikir, sanat, kültürde derin izler bıraktı
Ebediyete kadar, silinmez aziz yâdı...

(Ahmet) Sezai Karakoç

Eşyânın ötesini görüyor Karakoç Usta
Sahtenin defterini dürüyor Karakoç Usta
Yıllardır asâletle sessizlik köşesinde
Diriliş kozasını örüyor Karakoç Usta...

● Şükrü Atay

Mısra Zinciri

Nice nice yüzyıllar görecektir bu devlet
Devlet varsa olmazsa olmazıdır adalet
Adaletli olmayı emreder İslamiyet
İslamiyet yücedir; güzel ahlâk, fazilet

Fazilet, edep, hayâ; hepsi de büyük nimet
Nimetleri verene şükür gerekir elbet
Elbet gelir başarı doğruysa istikâmet
İstikâmet yanlışsa sonucudur dalâlet

Dalâlete düşmektir; devlet için felâket
Felâketin en büyük nedenidir cehâlet
Cehâleti yok eder varsa eğer ferâset
Ferâsettir mü'minde bulunan güzel haslet

Hasletlerin başında gelir şefkat merhamet
Merhameti olmayan kalpte yoktur zarâfet
Zarâfet varsa eğer ne güzel bir meziyet
Meziyetli insanlar sevmezler hiç eziyet

Eziyet eden insan kötü kalbe delâlet
Delâlettir bu durum koptuğunda kıyamet
Kıyamet, hesap günü; o gün zordur vaziyet
Vaziyeti kurtarmak için edilmez cüret

Cüret eden; cüretkâr, vardır onda cesaret
Cesaret yürektedir; aksi halde esâret
Esâret yok der Ata'm; hedefidir hürriyet
Hürriyet isteyenin hakkıdır galibiyet

Galibiyet sonunda gelmişti hâkimiyet
Hâkimiyeti kurdu; Atatürk'le bu millet
Millet olmaktır Türk'e; gerekirse şehâdet
Şehâdet vatan için sevdamızdır memleket

Memleket nedir bilen duyar şehide minnet
Minnet duy Türkmenoğlu; Ata'mızdan emanet
Emanetin gereği süreceklelebet
İlelebet yüzyıllar; yaşasın cumhuriyet!..

● Mehmet Gözükara

Sen Gidince Ben

Sen çekip gidince boşaldı şehir
Yanım yörem çöktü kimsesiz kaldım
Kuyular çekildi, su vermez nehir
Yağmur da yağmıyor çok susuz kaldım

Kartal kanadıyla, koçlar başıyla
Güller yaprağıyla, dağlar taşıyla
Birlikte anılır can yoldaşıyla
Ancak ben hem yetim hem öksüz kaldım

Senden gayri herkes bunun farkında
Bir gönlün enkazı kaldı ardında
Eyeri gümüşten, eşkin atın da
Terkine almadın bineksiz kaldım

Hayra yormaz idim görseydim düşte
Kaç hüznün gizlidir bir tek gülüşte
Gözleme desen de gözlerim işte
Sen gittin gideli uykusuz kaldım

Elden çıkan fırsat ele geçmiyor
“Geçer” demek ile çile geçmiyor
Kendi sözüm bana bile geçmiyor
Gece aysız gündüz güneşsiz kaldım

Gönlüm gâhî tandır gâhî ocaktı
Sevgimiz sımsıcak kuşatacaktı
Ayrılık ateşi her şeyi yaktı
Nasıl dayanayım ben sensiz kaldım

Gözükara'm bahar geliyor derken
Dallar yaprak döktü gününden erken
Ben beni unuttum seni severken
Yemin ediyorum nefessiz kaldım

● M. Nihat Malkoç

Karabağ'a Kaside

Toprağı şehitlerin kanıyla kar Karabağ!...
Hocalı alev alev, yürekler nâr Karabağ!...

Uykusuz gecelerde yastıklarım ıslanır
İçimde sana dair bir sevda var Karabağ!...

Vahşet aldı yürüdü, can kırığı yollarda
Yürekten göç eyledi iffet ve ar Karabağ!...

Muhkemdir kaleleri iman ordularının
Nasıl dursun önünde kral ve çar Karabağ!...

Yüzler katran karası, yürek hüznün kesiği
Kanayan yaraları hele bir sar Karabağ!...

Hüzzamla kanatlanır pervaneler ateşe
Nicedir sükût eyler halayla bar Karabağ!...

Ruhunu teskin eder bayrakların gölgesi
Üstüne giyindiğin bu gömlek dar Karabağ!...

Karınca'nın sırtına yüklemişler cihanı
Bu yüke omuz veren Allah'tır yâr Karabağ!...

Kıpkızıl şafaklarda gonca gül boyun büker
Gülleri koklamaya engeldir hâr Karabağ!...

Gecenin tenhasında ay damlar karanlığa
Derbeder eyler beni bu âh û zâr Karabağ!...

Bir kahır mektubudur, imzasız ve tarihsiz
Yolların bitiminde ölümcül yar Karabağ!...

İsyankâr çığlıkları vaveylâlar iz eyler
Aynaya sırt çevirir, surat asar Karabağ!...

Müşkülü mümkün kılar çelikleşen irade
Gedik açmak imkânsız, tunçtan hisar Karabağ!...

Su üstüne yazılan düşler berheva şimdi
Cüzdanlar konuşunca vicdan susar Karabağ!...

Toprağın omuzları taşıyamaz bu yükü
Körpe ölülerini kabir kuser Karabağ!...

Tebessüm firar eyler gamzenin çukurundan
Yaralı yüreğine taşlar basar Karabağ!...

Büyüklerin harcıdır, ölüme gülümsemek...
Olsa da yüreklerde büyük hasar Karabağ!...

Kıvılcım gül'e döner, hüzzam yangınlarında
Güllerin yarasını nasıl sarar Karabağ?

Gam çöker canevine, zifiri gecelerde
Yitik civanlarını mumla arar Karabağ!...

Ölüm yağar göklerden, katran karası ölüm...
Vicdan ten kafesinden eyler firar Karabağ!...

Nice seneler geçti işgalin gölgesinde
O gün bugünden beri kanın akar Karabağ!...

Dalgalansın göklerde şerefli bayrağımız
Bıktık karakışlardan, gelsin bahar Karabağ!...

Taş taş üstüne koymaz bu çağın zalimleri
Birinin yaptığını biri bozar Karabağ!...

Ektiğini biçer kul, insanlık tarlasında
Vermeden almak olmaz, dünya pazar Karabağ!...

Göklerden kar yerine, kan yağar şubatlarda
Bu acı sergüzeşti tarih yazar Karabağ!...

Buz keserken vicdanlar şubatın ayazında
Gönlümüzü titretir, bu intizar Karabağ!...

Nefret yüklü bakışlar, kül eyler gülistanı
Gönül gözüne perde bu bet nazar Karabağ!...

Ruh bedenden ayrılıp kesilince can teli
Katiller güruhuna elbet kızar Karabağ!...

Canımızdan can gitti, tarumar oldu yürek
Körpecik bedenlere oldun mezar Karabağ!...

Diriliş sancıları kutlu doğuma gebe...
Zannetme ki tükenir azar azar Karabağ!...

Yüreklerle kazılır civanların mezarı
Acının rengi siyah, gönül bîzar Karabağ!...

Mazlumun bedduası sülük gibi yapışır
Ne ocaklar söndürür bu inkisar Karabağ!...

● Hüseyin K. Ece

Tarifi Olmayan Bir Durum

Nasıl anlatayım durumu sana
Sözlükte sözcükler bitti nevbahar
Bir bülbül arkadaş idi yanımda
O da dün meçhule gitti nevbahar

Tahammül yetersiz, sırtımda bir yük
Hasretim inan ki cürmümden büyük
Kar yağdı, don oldu, kapılar örtük
Bu intizar cana yetti nevbahar

Havada duman var, sis var ufukta
İki yolcu, garip, bu yolculukta
Bunun bir cavabı var mı hukukta
Bu hâl bize neler etti nevbahar

Bayram yok, şenlik yok; ıpıssız meydan
Benim gibi yalnız, bahçede fidan
Karanlık bastırdı akşam olmadan
Bak, bu hicran bize n'etti nevbahar

● Çulpan Zaripova Çetin

Denizde

Şehirden bitkin düşüp açılırsın denize
Daralmış gönlün artık ferahlar geze geze
Aldırmadan kimsenin nazına kaprisine
Dolaşırsın bir şiir misali dize dize.

Güneş saracak seni sıcacık demi ile
Sana olan özlemin büyük sitemi ile
Ateşlerin içinde yatar da o dizine
Masmavi ufuklara gider bir gemi ile.

Dalgalar sana doğru yuvarlanır köpürüp
Adeta yarışır "Beni! Hayır, beni öp!"
Sonra yatıp ağlarlar sahildeki izine
"Yine dokunabilsek ona yarın da görüp"

Bir güneş olup seni ısıtıp sönmek var ya
Bir dalga olup sana vurulup ölmek var ya

● Mehmet Osmanoğlu

Kıyamet

devrilecek bugün de yine akşam olacak
kızıl gruba bakıp ben O'nu anacağım
serabı çizgi gibi usulca kaybolacak
vuslat bu dem mi diye yine avunacađım

güller boyun bükecek leb'inden mahrum olup
feryadından bülbülün zelzeleye tutulup
ağır ikinci sonu rüzgârıyla savrulup
melalin kor göğsüne usulca konacağım

kıyısız çöl gibiyim mevsimler kurak bana
O'nsuz tebessüm yasak, mutluluk uzak bana
hicranıyla aldığım her nefes tuzak bana
yokluğunun ağına düşüp çırpınacağım

gözleri ki göğümün gurub eden güneşi
duyulmamış benzeri, görülmemiş bir eşi
hayali harlayacak içimdeki ateşi
düşüp aşkın oduna kor gibi yanacağım

kaynayan volkan gibi ben böyle yandığımda
dönüşsüz hazan gibi geçiveren çağımda
dilimde tufan gibi ismini andığımda
hafakanlı kalbimi kalbine sunacağım

ve durdu şimdi zaman, tüm şehir birden sustu
soluverdi çiçekler sanki mevsime küstü
yumulmuş gözleriyle bu kızıl akşam üstü
çekilince gölgesi, kıyamet sanacağım.

● Üner Dilek

Yorgunluğum

Mübhem bekleyişte zaman aşımı
Sabrına yükledim tüm telaşımı
Gidecek mekân yok alıp başımı
Benden bana giden yollar yoruldu.

Dünyaya gelişin gidişi gerçek
Varmışla yokmuşla ömür bitecek
Hikâyen ne ise o söylenecek
Teselliye medar diller yoruldu.

Günümden koparıp aldım gecemi
Hislerim kabardı bulunca demi
Sırrıma ram ettim gizli hücremi
Hayat vadisinde haller yoruldu.

Hakikate yanlış, yanlışta doğru
Batılda aradık gerçek uğuru
Gönül yangınında harın mağduru
Alevin bağrında küller yoruldu.

Dalından dikene manalı sitem
Gülşende hüznün var bir yandan matem
Velhasıl bülbüle şu ki ifadem
Baharın bağrında güller yoruldu.

● İsmail Kutlu Özalp

Kim Sana Uyar

Deli gönül yine düştün eleme
Kederle eğilmiş başlar gibisin.
Sığmamışsın sanki koca âleme
Yuvasın yitirmiş kuşlar gibisin.

Bahtının rengi mi karaya çalan
Nedir seni böyle kedere salan
İnatla kirpikte asılı kalan
Şu gözden akmayan yaşlar gibisin.

Anladım gedasın yok mu bir şahın
Dilinden yükselir arşa dek ahın
Korkarım yok ta bir suçun günahın
Sen kendi kendini haşlar gibisin.

Derdini gamını içine salmış
Yapayalnız, kendi başına kalmış
Sanki hiç bitmeyen kedere dalmış
Mezar başındaki taşlar gibisin.

Böyle tek başına bu ıssız yerde
Bela rüzgârı mı uçuşan serde
Yaprakların hani, çiçeğin nerde
Bahara ermeyen kışlar gibisin.

Sen kime uyarsın, kim sana uyar
Kim dinler derdini, söyle kim duyar
Kutlu başucunda Azrail mi var
Baktım da kendini boşlar gibisin.

● **Konuşturan: Hüseyin Kaya**

Senelerdir şiirle, yayıncılıkla meşgulsünüz. Bu yola çıkarken hedefiniz neresi idi, şimdi bu hedefin neresindediniz?

“Sonunu düşünen kahraman olamaz” derler ama işin doğrusu kahraman olmak için de yola çıkmadım. Kendime bir hedef belirlemedim. Erdem Beyazıt ağabeyi rahmetle alarak onun bir sözünü ile sözümüzdü sürdürdüm: “Aşkın bir adı da yorulmamaktır.” Ben de bir karınca misali yol yürümeye çalışıyorum. Gönlümüzü ve ekmeğimizi bölüştüğümüz onlarca arkadaşımız yayıncı oldu ama ben hâlâ yayıncı olmadım. Çünkü bu işten para kazanmıyorum. Bu yaşıma kadar çıkardığım kitapların bir kaç tanesi hariç tamamını kendi imkanlarımla bastırdım. Bir ara bizimle fotoğraf çektiren arkadaşlara kitaplarımın basımını rica etmişim. Bin ah işittim. Söylediğime pişman oldum. İki deneme kitabım farklı yayınevlerinde çıktı telif ücreti olarak bir miktar kitap verdiler ama verdikleri telif ücretinin üç dört katı kitabı daha sonra bir şekilde bana sattılar.

Yaklaşık 40 yıldır yayın dünyasının içindeyim. Çoğu gitti azı kaldı. Hedefim iyi insanlarla karşılaşmış birimizden razı olacak şekilde bir hayat sürerken Allah'ın gönlümüze ilham ettiği güzel kelimeleri bir ahenk, bir üslup içerisinde bizden sonraki nesillere yazılı belge olarak bırakmayı amaçladım. Bizden sonraki zamanlarda bunların bir kıymeti harbiyesi olur mu olmaz mı arasını bilmiyorum. Bir değer bırakıp bırakmadığımıza bizden sonraki nesiller karar verecektir. Ben sadece karınca misali bizden sonra geçecek olanların edebiyat köprüsünün yapımı için su taşımaya çalışıyorum.

Edebiyatın hele de şiirin karın doyurmadığına, çay içirdiğine dair genel bir yaklaşım var, bu yaklaşıma katılıyor musunuz? Genel olarak edebiyat, özelde ise şiir bir kazanca vesile olabilir mi? Olmalı mı?

Bugüne kadar gerçek manada hiçbir şairin ‘şiirden para kazanayım’ düşüncesiyle şiir yazdığını duymadım, okumadım. Şiir, şairin özelidir. Bazı şairler kimseyle paylaşmadan terekesine bırakmak için yazar. Bazı şairler yazdıklarını paylaşır, bazı şairler ise yazdıklarını insanların gözüne sokmaya çalışır.

Bir şair, şiir yazarak herkes tarafından beğenilmek istenen şair olmayı öncelirse ömür boyu nefsinin peşinde yürür. Öldüğünde ise şiirleri de kendisiyle birlikte ölür.

Has şair, meyve veren ağaç gibidir devamlı dallarını yere eğer -ki herkes nasibine düştüğü kadarını alsın- kaktüs gibi büyümmez.

Şiir yazma bir mecburiyet değil bir gönül işidir. Şairin paraya ihtiyacı olsaydı kışın sırtında bir palatosu olmadığı halde sırf para verecekler diye şiir yarışmasına katılmamak için direnmezdi.

Günümüzde şiirin karın doyurduğunu da ayrıca söyleyebilirim. Yarışmaları takip eden binlerce şair var. Adrese teslim şiirler yazıyorlar ve bundan da para kazanıyorlar. Bunun ayrıca bir sektör olduğunu da söylemeden geçmeyelim.

Ben şiirin para kazandırıcısından yana değil gönül kazandırıcısından yanayım.

Bir şeyler kazandırmak zorunda mı yani şiir? Beklentisiz olmaz mı?

Karacaoğlan yüzyıllar önce bir şiirinde bize şöyle bir nasihatte bulunuyor ve biz bu nasihatini yeri ve zamanı geldiğinde kendi yazdığımız şiir gibi şöyle okuyoruz:

“Dinle sana bir nasihat edeyim

Hatırdan gönülden geçici olma

Yiğidin başına bir iş gelince

Anı yâd illere açıcı olma

*Mecliste ârif ol kelâmı dinle
El iki söylerse sen birin söyle
Elinden geldikçe iyilik eyle
Hatıra dokunup yıkıcı olma.”*

Bugün Karacaoğlan gibi onlarca âşîğın/şairin şiirleriyle mayalanmıştır şiirimiz. Bu mayadan haberdar olmayan şairlerin şiirleri de süttozundan yapılan süt mamulleri gibidir. Üç aşağı beş yukarı aynı değerleri paylaştığımız insanlarla gönül komşuluğu yaparız. Fikir ve düşünce olarak birbirimizi besleriz. Bunları yaparken de birbirimizden karşılık beklemeyiz. Bizim birbirimize kazandırdığımız ne ise şiirin bize, şiirin şiire, şairin şaire de kazandırdığı odur. Bunun adı hiçbir zaman beklenti olmaz. Beklenti içinde olanları da hem insan olarak hem de şair olarak kabul etmeyiz.

Gönül kazanmak, dediniz ya orda kaldım. Onlarca deyimde, türküde, şarkıda var bu kelime; üzerine yazılar yazıldı, tanımlama çalışmaları yapıldı. Türkçenin gücü, farklılığı bu kelimeyle izah edilmeye çalışıldı. Sizce nedir gönül?

Gönül, Allah'ın içimize yerleştirdiği aynadır. Endam aynasından bakıp içimizdeki aynanın zaman zaman tozunu, buğusunu almazsak aynanın sırtı dağılır bir cam parçası haline döner. Gönül deyince Derviş Yunus aklınızın ortasına oturur ve şöyle der:

*“Bir kez gönül yıktın ise
Bu kıldığın namaz değil
Yetmiş iki millet dahi
Elin yüzün yumaz değil”*

Gönül kelimesi bize has bir kelimedir. Bundan dolayı başka dillere tercüme edildiğinde bir karşılığı yoktur. Çünkü soyut bir kavramdır. Bu kelime daha çok insanın insana insanca bakması, onun hâlinin hâl diliyle anlaşılmasının karşılığıdır. Bundan dolayı gönlün kendine has bir dili vardır. Bu dil, dil dilinden içre bir dildir. İnsan insanın gönlüne dokunabilirse arada muhabbet hâsil olur. Buradan

şiire geçecek olursak; şiir de okurun gönlüne dokunduğu kadarıyla şiir diğer tarafı ise laf ı güzafıdır. Bir şair gönle dokunan şiirler yazmak istiyorsa yolu mutlaka Yunus Emre ile kesişmelidir. Hayatında Yunus Emre'ye yer açmayan hiçbir şair, şiir vadi-lerindeki endemik kelimelere karşılaşmaz bunda dolayı da şiirleri kuru gürültüden öteye geçemez.

“Yunus” deyince değinmeden geçmek istemedim. Tekke şiiri etkisini, önemini yitirdi mi ya da günümüzde devam ediyor mu sizce?

Günümüzde gerçek manada tekke kalmadığından Tekke şiiri yazılmıyor maalesef.

Hoca Ahmet Yesevi, Yunus Emre, Hacı Bektaş-ı Veli, Kaygusuz Abdal, Hacı Bayram-ı Veli, Eşrefoğlu Rumi, Pir Sultan Abdal, Niyaz-ı Mısrî, Sinân-ı Ümmî, Hüdâi, Kuddusi Ahmet Efendi, Turâbi gibi şiirler yazan olmasa da gerek ilahiler, nefesler, deyişler, türkülerle tekke şiiri bir şekilde nasibi olan şairleri aşılama devam ediyor.

Bir gün bu şiirlere tekrar dönülür mü orasını bilmiyorum ama bildiğim kadarıyla tekke ve zaviyeler amaçlarının dışına itilmeye başladığı zamanlardan beri çileye talip olarak olgunlaşmaya çalışacak insan kalmadığından o ruh iklimiyle buluşacak şiirler de yazılmıyor. Yukarıda isimlerini zikrettiğimiz gönül ehli şairler, bir şekilde gönüllerde varlıklarını sürdürmeye çalışacaklardır. Bunun en güzel örneği ise Yunus Emre'nin yeniden hayatımıza girmesi, onun arı duru Türkçesiyle yeni tanış olmaya başladık. Darısı diğerlerine.

Kırağı dergisinden hatırlıyorum, o zamanlar üniversiteye henüz başlamış bir öğrenciydim ve dergiler arasında ümit verici mektuplar alırdım sizden. Şimdilerde Hece Taşları'na çalışmalarını gönderen gençlerle de yazıştığımız, onlara önerilerde bulunduğunuz oluyor mu?

Her nesil kendi çağından yakınlıkla dünyayı terk edip giderken de bu yakınlıklardan çıkarabileceğimiz dersler vererek gitti. Kırağı şiir dergisi çıkarken yayın hayatını sürdüren edebiyat dergileri iki elin parmaklarından belki biraz fazlaydı. Bundan dolayı her dergi bir okul gibiydi. Gelen mektuplar ce-

vaplanır, zarfın üstü yazılır, pulu yapıştırılır ve posta verilir. O mektuplar saklanan mektuplardı.

Günümüze geldiğimizde bu mektupların yerini e-posta aldı. Parmaklarınızın birkaç tuşa dokunmasıyla çok kısa bir süre içinde yazıp ve göndereceğiniz mektup muhatabına ulaşır ulamaz çok zaman –nefsine hoş gelen sözler söylememişseniz- maalesef çöpe gider.

Hele gençler! Çok tahammülsüzler. Sosyal medyada birkaç şiir paylaşınca ve bu paylaşımının altına “çok güzel, harika, müthiş dizeler” gibi kendisini öven yazıları da görünce kargadan başka kuş tanımıyorlar. Gençler için önerilerde bulunuyorum. İlk başta söylediklerime katılıp tavsiyelerim doğrultusunda okumalara başlayıp çok az yazma sözü veren yüzlerce genç ya okumayı bıraktı ya da yazmaktan vazgeçti. Gençler eline kalemi alınca şiirin hemen yazılabileceğini zannediyor. Varsın burunlarının dikine gitsinler. Ben buradayım şiiri kafamı yorarak ve yarararak öğrenmeye çalıştım. Kafa yorarak şiir yazmak isteyen gençlere de hiçbir zaman kapımı kapatmadım. Ömrün çoğu gitti azı kaldı. Buyuranlar için hâlâ hayattayım.

Emek verdiğiniz, elinden tuttuğunuz, yol gösterdiğiniz ancak sonradan sizi, şiiri, Türkçeyi üzen isimler olmuştur mutlaka hayatınızda. Bu tür örnekleri görmek pişmanlık oluşturuyor mu zaman zaman?

Türkçeyi bilmeden, Türkçeyi sevmeden hem vatanperver hem de şair/yazar olunmaz. Benim elimden tutup bana yol gösteren bir ustam olmadı. Bunun olmasını çok isterdim. Kendi kendimi yetiştirmeye çalışırken bugün bile Türkçeyi kullanırken zorluklarla karşılaşmıyorum desen yalan söylemiş olurum. Günümüz şairlerinden herhangi birisine; özne, yüklem, sıfat, zarf, tümleş, fiil çekimleri, şimdiki zaman, geçmiş zaman, gelecek zaman vb. sorular sorduğunuzda apışıp kaldığını göreceksiniz. Ben bütün bunları sonradan öğrenmeye çalışırken de şiirin ve yazının başına çok çoraplar ördüm.

Yaklaşık kırk yıldır hem öğrenmeye çalışıyorum hem öğretmeye. Ben hâlâ “yettim” demiyorum. Bunu demekten de ar ederim. Ancak gerek günümüzdeki okur gerekse gelecekteki okur, bizim hamlığımızı yetikliğimize karar verecektir.

Şiir için yol gösterici olmamı isteyen yüzlerce şair adayı geldi geçti. Anlattıklarımı pür dikkat dinlediler hemen hemen tamamına beş yıllık bir okuma ile birlikte şiir eskizleri yazmalarını söyledim. Bu zamanın da uzun bir zaman olmadığına da ayrıca ikna olmalarına rağmen bu beş yılı doldurup da benimle irtibatı sürdüren genç şair adayı olmadı. Eğer bu gençler şiirin peşini bırakmayıp benden habersiz yollarına devam ederlerse belli bir olgunluğa geldiklerinde söylediklerimin ne derece önemli olduğunu anlayacaklar ama iş işten çoktan geçmiş olacak. Ben bu yaşta yazmış olduğum şiirini kalemine ve samimiyetine güvendiğim birkaç arkadaşla paylaşıp görüşlerini aldıktan sonra yayınlamaya karar veririm.

Şiirleri ile ilgilenip yol yordam göstermeye çalıştığım gençler artık koca adam oldular. Adam olup olmadıklarına gelince içinden birkaç tanesi adam oldu diğerleri edebiyat dergilerinde fink atıp duruyor. Kimseye kırgınlığım, küskünlüğüm olmadı. Herkes kendine yakışanı yapar. Doğu Anadolu bölgesinde “kazın cücüğü güzün sayılır” derler. Kimin şiiri kendisinden sonraki zamanlara kalacak orasını kendisinden sonraki okur belirleyecektir. Ya da şöyle diyeyim: Benim işim benden önce yaşamış şairlerin şiirlerinden aldığım ilham ve onların şiirlerinden aldığım maya ile kendi şiirimi mayalamak tutup tutmadığı ise zaman içinde belli olacaktır.

“Türkçeyi bilmek, sevmek, kullanmak”tan bahsettiniz. Şiir namına Türkçeyi bozmayı mübah gören, anlamın sınırlarını zorlamak namına dilin mevcut halini hoyratça savuranlar var. Türkçeye ihanet mi bu yoksa birilerinin savunduğu gibi anlamsal, biçimsel bir kapı aralanır mı bu çabadan?

Şiir, sözün sıkıştırılmış hâlidir. Meramını uzun cümlelerle anlatmaz. Has şiirde sözün fazlalığı ya da eksikliği hissedilir. Şair, şiirini ister hece ister aruz ölçüsüyle yazsın, isterse serbest yazsın, manayı kısırlaştıracak ya da köpürtecek şekilde yazamaz. Bir şairin şiiri ne kadar tanıdığı biraz da Türkçeyi ne kadar bildiği, kelimeleri bir kilim deseni gibi birbirine uyumlu hâle getirerek ses ve mana dokumasıyla doğru orantılıdır.

Aklını ve kalbini insanlığın huzuru ve refahı için

kullanmayan insanlar yüzünden nasıl ki dünya her gün biraz daha yaşanmaz hale geliyorsa dili de aklın ve kalbin terazisinde tartmadan/dilinin altında yetirmeden söyleyen/yazan, şairler/yazarlar yüzünden kimsenin kimseye tahammülü yok. Kavgaların, anlaşamamaların tek müsebbibi dili gereği gibi kullanmasını bilmeyenler ve cahilliklerinde ısrarcı davrananlardır.

Edep bir insanın ilk öğreneceği kelimelerden birisidir. Bu kelimeyi duygu ve düşünce dünyamızdan çıkardığımızda insan damarlarımızdan birisini kesmiş oluruz ve bundan dolayı da her gün biraz daha zıvanadan çıkarız.

Sözün birinci derecede muhatabı insandır. Bu yüzden konuşarak anlaşılırız. Bir taraftan binlerce kelimeyi kullanmasını bilen bir insanla diğer taraftan ancak yüz, yüzeli kelimeyle konuşan insanı karşılaştırdığımızda birisi -dile getirilmese bile- çok-bilmişlikle, değeri ise cahillikle suçlanacaktır.

Şair/yazar dilin imkânları ölçüsünde ne kadar yeterli ise o kadar yeterli, değilse o kadar yetersiz bir dile sahiptir. Her yazan, konuşan bir başkasının anlamasını zorlaştıracak karnında türettiği kelimelerle ne anlatırsa anlatsın, kelimeleri dil ailesinin kaydına girmez. Günümüzde çok kullanılan ama ne manaya geldiği bilinmeyen ya da “laf olsun torba dolsun” kabilinden söylenen kelimeler var. Dil aynı zamanda bizim kimliğimizdir. Bizim geliştirmedığımız dil bir başka ülke tarafından sözlüğümüze katılırsa büyük oranda o ülkenin kültürüyle birlikte gelir. Tarih, dilimizi ana sütü gibi yeni nesillere aktaranları da içine su ya da alkol katıp aslını bozanları da unutmayacağı gibi öbür dünyada da hesabının sorulacağına inanıyorum.

Kendi namusunu bilen başkasının namusuna el/dil uzatmaz. Rahmetli Cemil Meriç: “Kamus namustur” diye boşuna söylememiş. Namusuna sahip çıkmayan hiçbir şair/yazar bizden değildir.

“Oluklar çift birinden nur akar birinden kir” hakikatince bu ikilik her alanda var ve buda şiire, sanata yansıyor. Şair bu durumun düzelmesi için ayrıca bir çabaya talip olmalı mı yoksa şiiri ve hayatıyla zaten bu mücadeleye omuz vermiş olur mu?

Şair de okuduğu kitapların etkisinde kaldığı, kendine dokunan (gönül akrabalığı kurduğu) şairlerden bir şekilde etkilenir. Gerek onların hayatından gerekse yazdıklarından aldığı ilhamla kendi şiirini yazar.

Zaman içinde şairin de hayatında dalgalanmalar, gelgitler olur. Şair de bir kaptan gibi bu dalgalanmalar ve gelgitler esnasında şiir gemisini kazasız belasız gönül limanlarına yanaştırmayı önceler. Şairin hayatındaki savrulmalar bir şekilde şiirine de yansır. Şair şiirine güvenmelidir ama “en güzel şiiri ben yazıyorum” diyerek kendini bir kahraman gibi göstermeye çalıştığı andan itibaren dalgaların arasında kaybolmaya, kayalara çarpmaya başlamıştır demektir.

Şair, aynı zamanda nefis atını er meydanına süren kişidir. Dizgini elinde bıraktığı anda atın içgüdüleri devreye girer. “At sahibine göre kişner”se, şiir de şairine göre itibar görür.

Şair, yazdıklarıyla bir şekilde zaten hayatın içinde yer alır. Burada önemli olan şairin yazdıklarıyla egosunu parlatmak mı yoksa hem dilin hem Türkçenin hadimi olmak mı? Şairin kendine soracağı esas soru budur.

Şair, ‘ben kimim, neden yazıyorum, yazdıklarımla insana dokunuyor muyum’ diye bir iç muhasebe yapmak zorundadır. Bu muhasebeyi yapmayan şair kahramanlık peşindedir. Oysa kahramanlık unvanını bazen yaşadığı dönemde bazen de dünyadan ayrıldıktan sonra yazdıklarının dokunduğu insanlar tarafından verilir.

● Oruç Dadaşı Elman

Qələm

Səni yar ölçüdə taleh mənə qismət verəcək
Ürəyimdən doğulan sevgiyə qimət verəcək

Bilirəm doğru gözəllik payı gəlməkdə yəqin
Sınayıb aşiqini, can dolu həsrət verəcək

Üzü qibləm sarı göz yaşlarımın hüsnü budur
İki yardan birisi könlümə diqqət verəcək

Biri həqdir, mən onun lütfünə vardır umudum
Biri sən sən qələmim, həq sənə hörmət verəcək

Ayağın yüngül olub qəm qapısı bağlanacaq
Gəlişin bir daha da sevgiyə fürsət verəcək

Qəzəlin bağına köç, könlünü hikmətli yaşat
Ürəyim boyda ucal, el sənə qüdrət verəcək

Varağın bağına incitmə, gileydən uzaq ol
Yeri gəlcək sənə qoynunda da cənnət verəcək

Qələmim nun sözü, olsun kı həmin nur sözüdür
Qələm aydınlığa doğru elə nüsrət verəcək

Elə yaz sözlərimi, həm oxuyan həm eşidən
Ürəyindən sənə alqış kimi sərvət verəcək

Bulağ ol, qoy axarın ayrını - düzdən ayıra
Dəniz olcaq axışın yurduma ləzzət verəcək

Sevilən kəlmələrin qəlbini fəth eylə, inan
Elim arxanda durub bil sənə cürət verəcək

Yaralı sözlərinən yarma ürəklər yarasın
Yaradan, hər yaradan ellərə ibrət verəcək

Yenə sözlər hörüyün aç dara bir Nazlı qəzəl
Dara çəkməkdə o saçlar, mənə möhlət verəcək

Eli Azər, yeri baycan, dili türkün beşiyi
Adının vurğunuyam, *Elmana* izzət verəcək

● Hakan İlhan

Fay Çiçeği

*“Her yer karanlık pür-nûr o mevki
Mağrib mi makber mi yâ Râb”*

Abdulhak Hamit Tarhan

I/ Ey karanlık dehlizlere, ekilmiş gönül tohumu
Ey yüreğimin sûruru, aşk toprağımın merhumu
Sen satır satır hikayem, o en mukaddes dibacem
Narımda açan çiçeğim, dilimde kimsesiz hecem
Semada matem sancısı, sonsuz katrede vâveylam
Yeşererek kıyama dur, sahra ikliminde leylam
Sen müebbetle bağlanmış sarp dağların ıssız karı
Sen ilahi celbe uyan küçük kıyamın ikrarı
Ey mah-ı çehrem melalim, toprakta biten yakamoz
Ben akkor çölünde mahkûm, külü yasla savrulan toz
Artçılar labirent çizmiş, kayboldum kör dehlizlerde
Gel ahvalimden sor beni, yurdum sağır perhizlerde

Enkaz ecel mengenesi, topraksa hayat döşeği
Derin suskunluk içinden, sızıp da gel Fay çiçeği

II/ Vuslat gelip çatana dek efkâr sularım her gece
Arkamda sisli bir vadi, önüm cevapsız bilmece
Dipsiz yarlarda avare, saatlerim asır gibi
Karalar sardı üstünü, yalan karışmış sır gibi
Yabanda sana atılan, gülü bile mekruh gördüm
Ak güvercin kılığında, figan günü bir ruh gördüm
Zifiride diken büyür, kabrinin öksüz bakışına
Hicap duyar ayın rengi, defne yüzlü nakışına
Sanadır ilticam ey can, ey meskenim ey cananım
Faili belirsiz suçla günahsız yatan vatanım
Sen evvel ebet dünyamda visalin en hakikisi
Matem yüzlü levhaların, acı baldıran içkisi

Hayat yolunun önünü, örmüş hicret örümceği
Tene saklı muammayı, çözüp de gel Fay çiçeği

III/ Katil duvarlar altından, celladına gülen fidan
Dirhem dirhem filizlenip huzura beklenen handan
Hangi isimsiz toprağa, defnettiler bedenini
Bir sayıyla bellediler, o ebedi meskenini
Tütmeyen nar-ı dumanla geldim ey yar huzuruna
Bugün İsrafil üfledi, o sağır eden Sur'una
Bir el uzat şu makberden, bülbüller konsun bağrına
Bir çiçek yeşert özünden, arılar uysun çağrına
Dirimden utanır oldum, tattım yaşarken ölümü
Görünmez narda kavruldu, nereye döksem külümü
Her mevsim bahar yaşanır, çiy düşer eteklerine
Ağlak bulutlar sızacak, hayat yüzlü köklerine

Haçeremde yivli matem, kelimim demez gerçeği
Kalpte hiss-i teşebbüsü, yazıp da gel Fay çiçeği

IV/ Dalların kesret bahçesi, merhem sürer hicranıma
Her çatlak gayya kuyusu, aşikardır nihanıma
Sen merhamet filizleri, kırgın kalbimin dermanı
Seninle kesildi soluğum, seninle sattım zamanı
Narin bedenim üstüne, devirdiler küflerini
Demirsiz harfiyat sardı, tomurcuk zülüflerini
Elinde cemreler tutup ölümlerden doğan ana
Kara gurbetimde özlem, ülfetime düşen ayna
Ellerim örtüsüz tabut, toprak bilsin nihanımı
Gözleri bağlı semender, bilmez nar-ı külhanımı
Yazgım dürülmüş kundağa, yüküm ecel sağanağı
Soğudukça tutuşuyor, ciğer paremin ocağı

Maveramda yeşil serap, ruhum zemheri feleği
Puslu dehlizin buzunu, çözüp de gel Fay çiçeği

V/ Hicret vadisinde meskûn, kime varsam araftayım
Sırtımda ağır gam yüküm, sen olduğun taraftayım
Gerildi zelzele yayı, yeryüzü yırtılan Kâbil
Dört yanımda fil ordusu, yetiş imdada Ebabil
Sen hasretliğin tan vakti, leylimin kör karanlığı
Mabedime sızan hayat, fecrimin kızıl ışığı
Suskun hicretti gidişin, aşk mülkünün hududuna
Nasıl giydirdin toprağı, o nazenin vücuduna
Derunumda dikenli tel, adın tuz sürer yarama
Ey gülşenimde kor bahçem, beni uzakta arama
Miraca yükseldi ruhun, bir zemheri sabahında
Vakit dayanma vaktidir, metanetin dergahında

Kurumadan katrelerim, gör ki Yusuf'un yüreği
Hüznün kapısına doğru, kazıp da gel Fay çiçeği

Kerkük

Iraktan “Eyvâh!” dense,
Hüzünlü bir “Âh!” dense,
Kerkük düşer yâdıma
Yâd ellerde, nedense...

*Oy! Bahtı kara Kerkük,
Düştü bir yara Kerkük,
Hicrânı yüreğimde
Asırlık yara Kerkük...*

Ayrıyız kaç senedir,
Hasretin hükmü nedir,
Sınırlar boynumuzu
Sıkan bir mengenedir...

*Zâlim elinde Kerkük,
Hoyrat dilinde Kerkük,
Yarım kalmış sevdâdir
Türkmeneli’nde Kerkük...*

Dinmiyor gönül sızım,
Derdimiz büyük bizim,
Herkesin hâmisi var
Neden ben sahipsizim.

*Her dem ağlayan Kerkük,
Yürek dağılayan Kerkük,
Üvey evlât değildin
Şimdi ağla, yan Kerkük.*

Ağıt saklı sözlerim,
Bulut yüklü gözlerim
Men Kerkük’te yıllardır
Al bayrağı gözlerim...

*Sadâkatli yâr Kerkük,
Tâlihsiz diyar Kerkük,
Muhabetin kalbimde
İnanmazsan, yar Kerkük...*

Hep Türk’ü anan gardaş,
Aşk ile yanan gardaş,
Düşlerine kar yağıp
Sıcakta donan gardaş...

*Yaralı yaslı Kerkük,
Çilesi paslı Kerkük,
Sevdâsı tarih boyu
Oğuz’a yaslı Kerkük...*

Gönül dağında hüsrân,
Bağdaş kurmada isyan,
Ankara duy sesimi
Kerkük dünden perişân...

*Kalpteki ülkü Kerkük,
Dildeki türkü Kerkük,
Bağrına taş basar da
Terk etmez Türk’ü Kerkük.*

Umduğun destek kimden,
Utanırım kendimden,
Gölge vermeyen dağın
Hüznü çıkmaz içimden...

*Yan, için için Kerkük,
Yalnızsın niçin Kerkük,
Şimdi kara yazının
Derdi kim için Kerkük...*

Hükmederse haksızlar,
Göz ağlar, vicdan sızlar,
Türk’ü yok etmek ister
Kerkük’te vicdansızlar...

*Kefen biçilen Kerkük,
Kanı içilen Kerkük,
İblis’in tezgâhında
Dörde biçilen Kerkük...*

Dilsiz, sağır, kör dünya,
Mazluma nankör dünya,
“Mum kimin yanar Kerkük”
Türk’e bakar-kör dünya...

*Civan yatağı Kerkük,
Yârân otağı Kerkük,
“Özüm özüne gurban”
Vatan toprağı Kerkük...*

Baharda geldi hazan,
Tekrar kuruldu mîzan,
Vakit, karar vaktidir
Bıçak sırtında zaman...

*Yetim kalan yer Kerkük,
“Yardıma gel!” der Kerkük,
Kerkük ağyâr elinde
Bu dert beni yer Kerkük...*

Kerkük zulüm çarkında,
Kılıç paslanır kında,
Kerkük tarumâr olur
Korkarım çok yakında...

*Türkmen kal’ası Kerkük,
Türk’ün sılası Kerkük,
Ay-Yıldızlı bayrağın
Mahzun balası Kerkük...*

● Mustafa Pınarbaşı

Kahr

yazdığım mektubun tellidir ucu
istersen titreyen ellerimi kır
kalbimin, kedere yaslı bir ucu
bir ucu şahindir, kanatlar kahr

adın ışıltılı ırmağın boyunda
müştekîyim senden, bu depresyonda
çirkin bir fareyim, bir istasyonda
trenler gelmiyor, vaatler kahr

hârelerim evvel zaman içinde
üşüyorum kalbur saman içinde
ömrüm geçiyor da amân içinde
seneler bir yana, saatler kahr

kâfi'nin ahmed'e borcu bitmiyor
sen yoksan, boğazdan lokma gitmiyor
ocağım nerede, neden tütmüyor
aklımdan göçtüğüm, hayatlar kahr

● Metin Özarıan

Dert Üstüne Dertlenme

Yeryüzünde dertle ağlayanların
Bendekinden ağır yarası mı var!
Hesabı tutulmaz dün bugün yarın
Bahtımın ağaran karası mı var!...

Muhtaç edilmiş ya mertler namerde
Mert de mütehammil kalmış her derde
Derdin ordusunda bedbin sergerde
Düşmanına kılıç vurası mı var!...

Derdin deryasına düşünce levent
Vurmuşlar zalimce merhamete bent
Sadaklar dağılmış kopmuş her kement
Oku tutup yayı geresi mi var!...

Ey gönül derdini tart gir dem deme
Dem alma dertsizin lokmasın yeme
“Dertliysen derdini dertsiz deme” [Reyhani]
Dertsizin yarayı sarası mı var!...

Hiç kimse kimsenin derdin dilemez
Dertsiz de dertlinin derdin silemez
“Dert çekmeyen dert kıymetin bilemez” [Veysel]
Dertliden değer sorası mı var!...

Dert her başa gelir yaman mı yaman
Uzak olsun cümlesinden el aman
Nice kalbi yoklar dert zaman zaman
Derdin dünyada hiç durası mı var!...

Müntenî dertlenir derdini der de
Kimseler düşmesin ondaki derde
Ömür yavaş yavaş geçer gider de
Kaderin yazısı, turası mı var!...